

‘ได้เด็กจน’

กำจัดขยะที่เมืองรังสิต

ได้ ‘พลังงานทดแทน-ปุ๋ยชีวภาพ’

ศูนย์ขนถ่ายขยะทำเป็นศูนย์ขายปุ๋ยใช้เคื่องดิน

อปท.พาก็มีมาดูงานที่เทศบาล

ถังคอนกรีตหมักชีวปฏิบัติ

เทศบาลเมืองรังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี เป็นเมืองปริมณฑล และเส้นทางออกสู่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ทำให้ความเจริญด้านวัตถุขยายตัวเข้ามาอย่างรวดเร็ว จน “ทุ่งรังสิต” ที่เคยมีน้ำอยู่เข้ามาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำริให้ขุดคลองรังสิต ประยูรศักดิ์ และคลองซอย เชื่อมต่อจนครบตามาก กำลังจะกลายเป็นตำนาน แต่ที่หนักหนาสาหัสกว่านั้น คือ ปริมาณขยะในเขตเทศบาล ที่มีจุดบ่มมีมากถึงวันละ 150 ตัน!

ภาระอันหนักอึ้งในการกำจัดขยะ จึงตกอยู่กับ เศษ กอสิน กุสม นายกเทศมนตรีเมืองรังสิต ที่วางแผนรองรับปัญหาการเจริญเติบโตของเมืองและปริมาณขยะมายาวนานกว่า 15 ปี ตั้งแต่ครั้งยังเป็นประธานสภาเทศบาลตำบลประชาธิปไตย ก่อนยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองรังสิต โดยจัดซื้อที่ดินไว้หลายแปลงจัดทำเป็นศูนย์คัดแยก จนท้ายขยะและกำจัดสิ่งปฏิกูล

ซึ่งวันนี้ประสบความสำเร็จถึงขั้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จากทั่วประเทศ ต้องพากันมาดูงานถึงที่

“เลขา” เสาวว่า เทศบาลมีปริมาณขยะวันละ 150 ตัน ซึ่งเป็นขยะอินทรีย์ย่อยสลายได้แหล่งที่มา คือจากตลาดสด เศษอาหารจากบ้านเรือน ที่มีปริมาณถึง 60% การกำจัดต้องใช้บริเวณสถานที่เป็นบริเวณกว้าง ที่เมืองรังสิต เป็นชุมชนประชากรหนาแน่น ไม่สามารถใช้เตาเผาขยะได้ทั้งนี้ยังถูกต่อต้านมาตลอด จึงมีแนวคิดใช้ ใช้เคื่องกำจัดขยะประเภทนี้ โดยเริ่มจากชุมชนเป็นจุดๆ วรรณดีให้ความรู้ด้านการกำจัดขยะอินทรีย์ด้วยการนำมาเลี้ยงได้เคื่องดิน

[ต่อฉบับหลัง]

ซึ่งก็ได้ตอบแทนคืนมา คือ มูลจะปัดดาวาใต้เดือน ที่ใช้ได้ดีทั้งทำปุ๋ย ทั้งกำจัดชีวภาพเป็นพลังงานผลิตกระแสไฟฟ้า ใช้แทนก๊าซหุงต้มในครัวเรือน ซึ่งได้ทำมากกว่า 3 ปีแล้ว นับว่าได้ผลดี เนื่องจากปริมาณขยะลดลงจนไม่ได้จัด

“เทศบาลเป็นหน่วยงานที่ต้องให้บริการชุมชนด้านความสะดวก สาธารณสุข ความสวยงามในชุมชน ดังนั้น การกำจัดขยะอินทรีย์เพื่อผลิตปุ๋ยหมักจึงเป็นแนวทางแทนการฝังกลบหรือเผาที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังได้ผลผลิต คือปุ๋ยน้ำ

มูลใต้เดือนดิน ซึ่งเทศบาลนำไปใช้บำรุงต้นไม้ที่ใช้จัดภูมิทัศน์ตามชุมชน”

“เตชา” บอกว่า การกำจัดขยะอินทรีย์ได้ประโยชน์ด้านลดค่าใช้จ่าย ลดมลภาวะ ลดกลิ่นเหม็น จึงได้ส่งเสริมให้ชุมชนเลี้ยงใต้เดือนดิน โดยจัดหาพันธุ์พร้อมภาชนะให้ และอบรมให้ความรู้ นำไปเลี้ยงตามครัวเรือนเพื่อช่วยลดขยะอินทรีย์ นอกจากนี้ ที่บ้านพักของหมอยังทำโรงเพาะเลี้ยง

ใต้เดือน ทำมาตั้งแต่ปี 2550 ซึ่งมากี่โหลเดียว ประมาณ 1,400 ตัว ปัจจุบันมีกว่า 2 พันตัว จึงขยายศูนย์เลี้ยงไปที่ที่ศูนย์ขนถ่ายขยะเมื่อโตเต็มพื้นที่ 5 ป่อใหญ่ที่สร้างไว้ คาดว่าน่าจะมากกว่า 100 คัน

“สำหรับขยะอินทรีย์ที่ไว้เป็นอาหารใต้เดือน หากไม่เพียงพอ ก็นำกากถั่วเหลืองจากโรงงานผลิตนมในพื้นที่ และยังมีเปลือกไข่ไก่จากโรงงาน

ทำขนมมาเสริม เพราะปกติถูกทิ้งให้เป็นขยะ จึงนำเปลือกไข่มาบดป่นเป็นโปรตีนเสริม”

“เตชา” บอกว่า นอกจากการกำจัดขยะอินทรีย์ด้วยใต้เดือนแล้ว ยังมีการทำจัดสิ่งปลูกสร้างเพื่อแปรสภาพเป็นปุ๋ยอินทรีย์ โดยสิ่งปลูกสร้างจากชุมชนย่านวังดัดทั้งหมดนั้น วัสดุที่ได้นำไปหมักอยู่ในสถานที่กำจัด และกักเก็บไว้ในถังคอนกรีตทรงกลมระบบปิด 30 ถึง จัดเก็บได้กว่า 300 ลูก

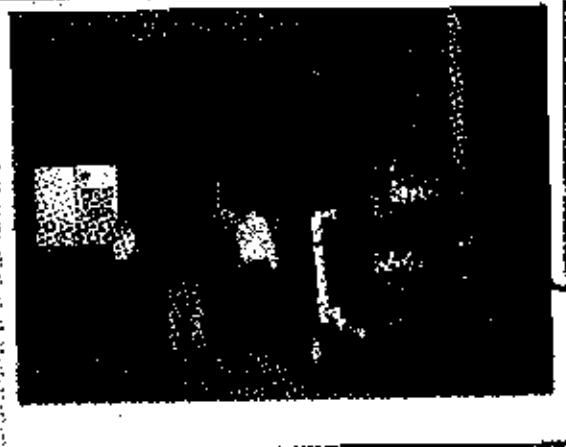
บาทก็เมตร ตั้งอยู่ในพื้นที่ 12 ไร่ ของศูนย์ขนถ่ายขยะ ที่นี้จะผลิตหัวเชื้อเอเอ็มที่นำมาใช้ช่วยย่อยสลายหรือดับกลิ่นเหม็นในภาชนะทั่วไป หากสิ่งปลูกสร้างนำไปเป็นส่วนผสมดินใช้ทำปุ๋ยต่อไป

“ศูนย์ขนถ่ายขยะมีระบบบำบัดน้ำเสียเมื่อปฏิบัติการร่วมกับกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จะได้รับประโยชน์จากไปอีกถ้าใช้เป็นที่ทำหุงต้มในครัวเรือน เป็นเชื้อเพลิงใช้กับเครื่องยนต์ เครื่องสูบน้ำ เครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าใช้รับหน่วยงาน ซึ่งมีอยู่คนงานอีกขั้นตอนนี้แล้ว จะเหลือขยะที่กำจัดอย่างอื่นสามารถจัดเป็นก้อนมาส่งขายให้โรงงานปุ๋ยเชิงอินทรีย์เป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ก็ได้ ซึ่งเป็นแนวทางที่ลิใช้คืนคุณค่า เป็นต้นแบบให้กับ อปท.อื่นได้”

ต้นแบบเครื่องหมักปุ๋ยอินทรีย์ที่กำจัดชีวภาพไว้ใช้งาน

รถบรรทุกขยะที่ทยอยติดตั้งที่ขอนแก่น

ด้าน โดยเฉพาะเรื่องรถบรรทุกขยะหลายสิบคัน ก็ทยอยเปลี่ยนมาใช้พลังงานทดแทน โดยคิดตั้งแต่ก๊าซเอ็นจีวี ที่มีราคาเพียงกิโลกรัมละ 8.5 บาท ถูกกว่าน้ำมันดีเซลที่ยังมีแนวโน้มสูงขึ้นอีก ซึ่งนับจะเป็นหน่วยงานเล็กๆ แต่ก็ช่วยรัฐบาลลดภาวะการนำเข้าเชื้อเพลิง และลดมลภาวะบนท้องถนนด้วย รวมทั้งยังปิดช่องทางการทุจริตน้ำมันเชื้อเพลิง ที่กำลังเป็นปัญหาในหลายหน่วยงานได้ด้วย”

เตชา กิตติคุณ

“เตชา” จึงท้ายว่า การที่รัฐบาลประกาศปิดลดการจัดเก็บภาษีเฉพาะกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ การโอนซื้อขายบ้านและ

ที่ดิน อันเป็นรายได้หลักของ อปท.ในเขต ปริมาณพล ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 เทศบาลต้องขาดรายได้ไปกว่า 45 ล้านบาท เพราะในเขตเทศบาลมีหมู่บ้านจัดสรรหลายร้อยโครงการ ภาระค่าใช้จ่ายในภาคนบริการจึงสวนทางกับรายได้ ดังนั้นการลดต้นทุนด้านการกำจัดขยะจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งปัจจุบันเทศบาลนำงบประมาณจากค่ากำจัดขยะและเชื้อเพลิงปีละกว่า 15 ล้านบาท ไปใช้พัฒนาด้านอื่นที่จำเป็นได้เป็นจำนวนมาก

ลงทุนไม่สูง แห่งขอนแก่นมหาศาล ต่อองเรียกว่า “อิมแพค” อธิกรณ!!

ไพศาล ตั้งยะฤทธิ

“เตชา” ได้ประสบการณ์ให้ฟังว่า ที่ผ่านมามีหลายฝ่ายมองว่า ระบบกำจัดขยะที่ดีต้องมีประสิทธิภาพ ลงทุนสูง เช่น ระบบระบบเตาเผาขยะหรือฝังกลบที่ต้องใช้พื้นที่จำนวนมาก ซึ่ง จ.ปทุมธานี มีประสบการณ์มาแล้วใน อ.ลำลูกกา และ อ.ลาดหลุมแก้ว ซึ่งล้มเหลวไม่เว้นท่า แต่โรงงานไม่ได้เพราะถูกต่อต้านอย่างหนัก เป็นอุปสรรคให้ต้องจกจ่ายไปอีกนาน เนื่องจากงบประมาณที่ลงไปกว่าพันล้านบาทสูญเปล่าโดยสิ้นเชิง เทศบาลจึงยกเลิกความคิดที่จะทำโครงการขนาดใหญ่ ดังนั้น จึงน่าจะเลิกคิดกันได้แล้ว

“นอกจากกำจัดขยะอินทรีย์ ผลิตปุ๋ย ไบโอดีแล้ว เทศบาลยังต้องลดต้นทุนลงอีก หลาย